LIBER IX

SCTh 9.1 *De accusatione et inscriptionibus*

c3. [femin]as dicit non in omnibus [causi]s publicis accusa⸢n⸣[di ha]bere licentiam sed tan[tum] in suam suorumque iniuriam [uindi]candam dicit etiam scolas[tic]os admoneri ut non te[mer]e mulierum causas suscipiant sexusque simu[...]as ausilio tunc [en]im pro inscriptione[....] calumniam iura[....]nuerunt sicut [....] sub cuntis[1]

c.4 promittit cun⸢tis⸣ habendi licentiam proclamando si quis o*b*pressus in iudicio f⸢uerit⸣ ut principi denuntiar⸢e⸣ ipse de contemptor*r*⸢e⸣ sententiam fer*at* ⸢in ta⸣le dicto[2]

c.5 id est non sermone transitorio ac*c*⸢usa⸣[re li]ceat sed inscr[ibtione] sellemniter cons[crib]ta[3]

c.6 ....cae superiori ⸢s⸣imilis sub ius.... rationum ...ssem ....is accuset[4]

c.7 ⸢praeci⸣pit reos carcere reclusos intra ⸢uni⸣us mensis spatium ⸢disc⸣utiendos[5]

c.8 uiii precipit nullum accusatione terreri sine inscribtione[6]

c.9 uiiii iubet nullum praesenstari iudicio sine inscribtione[7] [a]

c.10 x ibi causam criminis perquirere ubi facinus est commissum[8]

c.12 xii hac adserit accusatum non posse actorem accusare nisi se probauerit innocentem

[1] *texte de Me, pas contrôlé à cause de la mauvaise qualité du pergament*

[2] M: <--> mi <---> [---]/ habendi licent[---]/ proclamando s[----]/pressus in iudicio [----] et principi denunti[------]/ ipse de <-->tem<--->/ sententia ferat *in ta*/le delicto Me: promittit cuntis/ habendi licentiam/ proclamando si quis ob[?]/pressus in iudicio fuerit/ ut principi denuntiar[e]/ ipse de contemptore/ sententiam ferat in t(?)a(?)/le dicto

[3] Kr: accusa{re li}ceat sed inscrib{tione} H: accusare liceat, inscriptione solenniter facta M: ac*cusare li*ceat, inscribtio*ne* sollemniter fa*cta* Me: accusa[re li]ceat, inscr[ib][tione] sellemniter cons[crib]ta

[4] *texte de Me, qui dit que le texte de V2* a été enlevé par V2; pas contrôlé à cause de la mauvaise qualité du pergament*

[5] M: [----]e, [------]s, [---]tiendos Me: [praecip]it, [uni]us, [disc]utiendos

[6] ms: 'uiii'

[7] ms: 'uiiii'

[8] ms: 'x'

[a] praesenstari *pro* praesentari

c.13 ⸢xiii⸣ senatorem *a*⸢ccusa⸣tum apud iudice[...]cent...... [.] iudicis in ani⸢m⸣aduersione inc....tus fieri nisi imperator ... praefectis intimari⸢t⸣[1]

c.14 [---]..... suspectam· [---]es...serit non[---]. a⸢ccu⸣sare nisi⸢. inscri⸣btio *f*uerit celebrata[2]

c.15 xu quicumque accusare temptauerit non per procuratorem sed per se ipsum accuset

c.16 xui similis decimae

c.17 xuii similis tertiae decimae

c.18 xuiii hic praecipit ut rei non macerentur custodia sed celerius aut puniendos aut absoluendos

c.19 ..... iubet non prius quemquam fieri re⸢um⸣ nisi inscribtione cur⸢re⸣*n*te examen probauerit[3]

SCTh 9.2 *De exhibendis uel transmittendis reis*

c.1 i senatorem macula non foedari nisi probationis uiribus fulciatur

c.2 iubet nullum damnari spectabilium accusatorum per prouincias sed principi de eo referre uel clarissimorum

c.3 iii praecipit nullum retrudi carceri sine conuictione et sine inscribtione eadem actorem si non docere ualuerit pena mansurum etiam praecipit praesente iudice spatium xxx dierum ⸢accipere⸣ in ordinanda domo sua aduocati defensionem accipiens par utrosque id est actorem cum reo custodia te⸢ne⸣at[4]

c.4 iiii praecipit nullum praesentari iudicio accusatum nisi de quo iudex praeceperit

c.5 defensor ciuitatis uel curator uel magistratus reos in custodiam non mittunt sed acta confecta sub prosecutione certa cum accusatore iudici demandare

c.6 similis tertiae ⸢h⸣*ic* praecipit ut si qui accusatus i⸢ussio⸣ne iudicis ad iudicium deducitur ausilio curialium sub confessione peracta xxx dierum inducias acceptas sub diligenti custodia mandari. adicit etiam ut si uelit hanc humanitatem oblatam suscipere con⸢se⸣quantur minus ut una cum accusatore mandentur[5]

1 ms: '⸢xiii⸣'; M: [---]tum *a p* iudice[-] (*2 versus in cod. propter maculas legi nequeunt*) [---]aduersione inc[--]tur, imp/*p*fis intimari Me: [accusa]tum ap(ud) iudicem cent-, ani[m]aduersione inc....tus/ fieri nisi imp(erator) .../ p(rae)f(ect)is intimari[t]

2 M: <-->are nisi <->erit celebrata Me: a[ccu]sare nisi [insc]r(?)ibtio f(?)uerit

3 Me: re[um], cur[re]nte

4 Mai, H, M, Me: accipere, teneat

5 Mai, H, M: haec Me: hic (*vel* sic); Mai, H: iussione M: *iussi*one Me: i[uss]ione Mai, H, M, Me: consequantur

SCTh 9.3 *De custodia reorum*

c.1 ⌜in⌝ *qua*cumqu⌜e⌝ .... sua pulsat*us* *a*[...]us accusation*ib*us [....] statim aut pu⌜niri⌝ [de]bet aut relax⌜ari⌝ dicit accusatore*m* [ab]sentem non macta*a*[ri] reos ⌜a⌝ *cus*todi*i*[bus ...] sed laxioribus uinc[u]lis fideliter custodi*r*[i] usque ad tempus expectatum cognition⌜is⌝[1]

c.2 .... nullum sine de⌜lic⌝to carceri detruden⌜du⌝m nisi de quo manifes⌜ta⌝tio facta fuerat et rursus qui custoditus fuerit iterum in publico praesentetur ut conmemoratio perpetrati criminis in conspectu omnium fiat[2]

c.3 ⌜---⌝/ ⌜---⌝/ ⌜---⌝[3]

c.4 iubet accusat⌜um nemi⌝nem custodiae mancip⌜a⌝ri nisi actor fecerit inscribtionem simili⌜s⌝ xuiii tituli primi[4]
S2: nota apud uicarium inscribtionem agi

c.5 dicit commentariensem curam habere personarum ut si elabsus fuerit de carcere eundem reum pena multari quod si fugerit commentariensis ipsius adiutor subrogetur

c.6 similis xuiii primi tituli etiam hoc inserit ut commentariensis et nomina personarum et crimina intra xxx dies dinumeret

c.7 uii iubet iudices ut dominicorum diem reos discutiat ne eis humanitas denegetur etiam eos sub custodia lauare iubet[5]

SCTh 9.6 *Ne praeter crimen maiestatis seruus dominum uel patronum libertus seu familiaris accuset*

c.2 S2: contraria superiori titulo

[1] M: /sua p*u*lsa [------]/ accusatio*ne* [----]/ statim aut puni[*ri*--]/bet aut relaxari [--]/ doneas ab eo re<->[--]sentem non ma<->[--]/ <--->/ sed laxioribus <--->/lis fideli custodi<-?>/ usque ad tempus ex/pectatem cognitionis Me: [In] q(?)u(?)a(?)cumqu[e] ..../ sua pulsatu(?)s(?) a(?).../us accusationi(?)b(?)us ..../ statim aut puniri[de]/bet aut relaxari./ Dicit accusatorem [ab]/sentem non macta(?)[ri]/ reos a(?) c(?)u(?)s(?)todi[bus] .../, sed laxioribus uinc[u]/lis fideliter custodir[i]/ usque ad tempus ex/pectatum cognition[is]

[2] Mai, H: delicto, detrudendum, manifestatio M: de*lic*to, detruden*du*m, manifestatio Me: de[li]cto, detruden[du]m, manifes[ta]tio

[3] Me: --- [iu]risdictio ---

[4] ms: f'e'⟦u⟧cerit; Mai, H: accusationem, mandari, similis M: accusat<--->nem (*legerem potius:* iubet accusat[um nemi]nem etc.), man*cipari*, similis Me: accusatum [nem]inem, mancip[a]ri, similis

[5] ms: lauar⟦i⟧e

SCTh 9.7 *Ad legem Iuliam de adulteriis*

c.1 *8-9 lignes illisibles*[1]

c.2 ii iubet nullum accusare mulierem nisi consanguineus suus id est frater uel pater et dicit non solum coniugem ulcisci in uxore sed etiam suspicione damnare

c.3 iii hic de sodomitis loquitur[2]

c.4 *iiii* commemorat ut dum adul*terii* causas perquiruntur si domi fuerit familia omnis questionari siue dum unus de ⌜coniugi⌝bus alio aut pararit ⌜aut dederit⌝ uenenum[3]

c.5 u proibet iudeum ⌜cristianam⌝ pro coniugem accipere[4]

c.6 simile tertiae de sodomitis

c.7 praecipit in accusatione criminis ⌜ex⌝ceptionem dotis abesse sed discuti diligenter et cognita ueritate momentum mulier dotis accipiet accusatione uiri confusa[5]

c.8 uiii si qui verbi gratia aut ... uxore fratris adul⌜terio⌝ fuerit accusatus erint invicem esse proxi...e defuncto fratre in nubtias coierint tamquam ortensi seuerissime puniendos[6] [a]

c.9 uiiii quicumque accusatus adulterio f⌜orum⌝ mariti uitauerit non eludet sed ibi ubi accusatus auditur[7]

SCTh 9.9 *De mulieribus quae se seruis propriis iunxerunt*

c.1 i praecipit ut mulier ingenua seu nobilis quae se seruis coniunxerunt legibus puniendas nec eosdem dici liberos quos genuerunt quibus turpitudo materna uel paterna dedecoris uulnus inflixit.

c.1.5 conmemorat ut si uterque mortui fuerint sint fili a culpa liberi et liceat eis in successione parentum ad hereditatem uenire. hoc ante stius legis sanctionem post constitutionem iubet occidi

1 *ce sommaire n'a pas été traité chimiquement (probablement Mai, ou Haenel, ne l'a pas vu) et il nous donne par conséquence l'état probablement original des sommaires, à savoir évanoui; on ne peut pas le lire avec l'aide de rayons ultraviolets*

2 ms: 'iii'

3 Mai, H, M, Me: adulterii, coniugibus, aut dederit

4 H, Me: cristianam Mai, M: christianam

5 H, M, Me: exceptionem

6 ms: eri'n't; Mai, H: cum uxore, adulterio, proxi... Kr: a(ut) ** M: a<--> uxore, adulterio, proxi<---> Me: ... uxore, adulterio, proxi...e

7 Mai, H, M, Me: forum

a ortensi M: *pro* confessi Me: *sic; requitur* confessi

SCTh 9.10 *Ad legem Iuliam de ui publica et priuata*

c.1 ii quicumque docetur in iudicio uiolentiam fecisse non prouocatione aliqua se liberari confidat sed capitali sententia puniatur

c.2 iii si quis fines alienos ingredi cupiens uim fecerit domino possidenti capitali sententia percella⌜tur⌝[1]

c.3 iubet nullum possidenti uiolentiam inrogari sed conuentione iudiciaria ⌜uti⌝ ita tamen ut si probauerit suam esse rem unus ex ipsis possideat sin autem actor poenam quam reo opponebat excipiat quod si possessorum ui deiectus esse cognita reparationis ausilium accipiat[2]

c.4 u admonet ut si qui seruorum uiolentiam possidenti fecerint poena esse multandos si inscio domino quod si praesente domino ui metuque conpulsi dominus infamiae macula polluatur seruis in metalla damnatis ipsum uero iudicem pari feriri sententia qui probatum apud se facinus conibitione interposita ulcisci desierit[a]

SCTh 9.12 *De emendatione servorum*

c.2

ad u. *nec requiri ... volumus*

S2: alibi nec et est contraria superiori[i]

SCTh 9.14 *Ad legem Corneliam de sicariis*

c.1 i hic de mulieribus loquitur quae paruulos infantes occidunt uel de uiris

c.2 ii hic ordinat ut quicumque repertus fuerit per noctem latro in agro alieno ab agri domino i⌜nterficia⌝tur siue obsidi⌜onem faciens⌝ ante⌜quam per latronem⌝ perimatur[3]

c.3 praecipit ut hi siue illustres siue spectabiles seu clarissimi qui cum barbaris uel militibus communicant in innocentum perditione consilium capitali feriri sententia filios ab hereditate mares

[1] ms: ingre⟦ss⟧di; H, Me: percellatur M: percella*tur*

[2] H: uti M: u*ti* Me: ut(?)i(?)

[3] Mai, H: interficiatur, obsidionem faciens antequam per *latronem* M: interf*ici*atur, obsidio*nem* faciens antequem per *latronem* Me: interficiatur, obsidionem faciens antequam per latronem

[a] conibitione M: *pro* cohibitione

[i] alibi nec: *v. Mo p. LIV sub 1*

expelli filiabus de bonis maternis falcidiam ⸢tant⸣um accipere et qui nuntiauerit consilium in ante perfectionem sceleris et honore donari et mu*nere* qui uero tard⸢ius tant⸣um mereatur ⸢abs⸣olui simili modo de ⸢eorum⸣ conplicibus placet[1]
S2: sim. infra tit. xxui ad legem iuliam de ambitu con. i

SCTh 9.16 *De maleficis et mathematicis et ceteris similibus*

c.1 i ordinat . haruspices proiberi et si qui cum eis societatem faciunt proscribtis in insulam deportari[2] [i]

c.2 ii similis superiori sed hic addit dicens uel qui eis ministrauerit sed hoc inrisive dicit ut templa conducta publica secundum ritum pristinum sacrificare[a]

c.3 duo hic capita proposuit ne aut contra hominum salutem aliquid moliantur aut castas religione ingenuas hominum mentes ad adulterii *poll*utionem inuitas adducant[3]

c.4 iiii similis superiori sed hic addidit omnem paganorum sacerdotii ritum[4]

c.5 u similis superiori hoc addit de his qui necromantiam faciunt

c.6 ui hic ad senatum uel his qui honore potiti sunt loquitur ut si qui eorum non tantum modo magus sed mago amicus de re pub⸢lica negans⸣ sibimet ipsi perditionis artem securus abscedat quod si cognitus fuerit proscribtis omnibus bonis suis cruciamentis aptatus aeculeo suspensus pena *m*ultetur[5] [b] [ii]

c.7 ⸢in hac praecipit nocturna sacrificia proiberi. similis superiori⸣[6]

[1] ms: 'cum' barbar⟦o⟧is; Mai, H, M, Me: tantum, munere, tardius tantum, absolui, eorum
[2] Mai, H, M: ordinat in Me: ordinat i(n)
[3] H, M: pollutionem Me: p(?)o(?)l(?)l(?)utionem
[4] ms: addi⟦t⟧dit
[5] H, M: republica (?) negans, mulctetur Me: republica negans, m(?)ulcetur
[6] *la lecture est impossible à cause de la corruption du pergament* H, Me: In hac praecipit nocturna sacrificia prohiberi. Similis superiori M: *sumpsi hoc summ. prorsus ab Haen., cum hic etiam nunc sit membrana adeo maculata et scriptura adeo pallens ut vix huius vestigia perspiciantur*

[a] ms: inrisive M: in ri (*probabiliter mendum librarii pro* ritu) siue Me: inrisive
[b] sed M *add.* etiam *a librario praetermissum*

[i] proscribtis M: *librarius omisit v.* bonis *ut colligitur ex constitutione uerbis* post ademptionem bonorum in insulam detrudatur
[ii] abscedat M: *sine dubio nonnulla hic desiderantur quae librarius negligentia praeteriit*

c.8 hic de m⌜alefi⌝cis praecipit a qu*o*que min... consuleri[1]

c.9 uiiii hoc iubet aruspicinam in perditione humana non fieri similis est tertiae

c.10 x admonet ut si qui maleficus repertus siue infra urbem siue ⌜extra⌝ urbem ordini senatorio infensus urbanae praefecturae praesentatu*s* seuerum de eo fiat examen[2] [a]

c.11 xi ordinavit ut quicumque audierit uiderit maleficium publicet plane iterum admonetur si quis *et* ...licorum uisum aut auditum c⌜elauer⌝it ultimum vitae suplicium non euadat[3]

c.12 xii hoc add*i*⌜t ut ante cecum⌝ ge*m*um repertos matematicos aut suos incendant perditionis codices aut episcopo tradant si cupiunt uiuere quod si contempserint pulsati non solum de urbe uerum de ⌜omnibus⌝ *c*iuitatibus ..p.. deportationis mancipentur exilio[4]

SCTh 9.17 *De sepulchris uiolatis*

c.1 i admonet sepulcri uiolatores si seruus sua sponte fecerit metallica pena plectatur si cum iussu domini exilio mancipetur dominus uero ipsius confiscatis bonis ipsius de bonis quod iubet deo iudex sententiam ferat[i]

c.2 ii similis *su*periori praecipit ut qui sepulchrum uiolauerit et columnas ornamenti gratia abstulerit uel calce pro coquenda lapides distraxerit pro columnis ⌜multa⌝m solus dominus ⌜columnarum⌝ feriatur pro calce uterque libra ⌜quodsi forte⌝ oportunitate rei publicae ⌜monumen⌝tum destruxerit eadem poena feriatur quodsi dirutum sepulchrum terra sepelierit duas libras auri multa feriatur plane si libellis episcopo ⌜datis⌝ labentia soluerint a poena esse indemnes admonet ut si quis constitutionis ⌜contemptor⌝ ex-

[1] H: mathematicis praecipit a q..... consulari M: *mathematicis praecipit* a q<-----> consulari Me: m[alefi]cis [ni...cis] praecipit a quo(?)gmin... (*fortasse* a quoque minime) consuleri

[2] ms: ‘x’, ‘de eo’; H, M: extra, praesentatus Me: extra, p(rae)sentatus (*corr. vid.* praesentat(ur)us *vel* praesentatur)

[3] H, M: si quisque publicorum; Me: si quis et(?) ...licorum; H, M, Me: celauerit

[4] ms: matematic⟦u⟧os, ge*m*ũ; H: addit ut ante caecum genium (?), omnibus ciuitatibus pulsi M: add*it* <----------> genium, omnibus ciuitatibus *pul*si Me: addidit ut ante cecum geniu(m), omnibus ciuitatibus ../p..

[a] repertus M: *add.* fuerit

[i] deo] H, M: *eorum quae in ext. summ. referuntur, nihil extant in CTh*

titerit. uiginti librarum auri pena ⸢ple⸣ctatur simili modo iudicem esse feriendum qui dissimulando inuestigare contempsit[1] [a]

c.3 iii plus hic fieri ⸢iussit⸣ ut non multam sed penam animae patiantur[2] [i]

c.4 iiii similis secundae sed hoc addidit ut qui uendide⸢ri⸣*t* ⸢a⸣lio pro ornatu columnas aut marmora decem pondo multetur addidit ut qui corpora uiolauerit eadem pena damnetur[3] [b]

c.5 staq( ) similis est superiori hoc distat quod ille a xpistiano sunt editae haec a pagano[4] [c]

c.6 ui hoc distat a superiore quod mandat ut corpora sarcofaago cooperta uel in urnis clausa extra ciuitatem sepeliantur[5]

c.7 ⸢iubet sepultum corpus de loco in alium non transferri siue peccatoris siue martyris uel etiam corpora sanctorum nemo distraat⸣[6]

SCTh 9.18 *Ad legem Fabiam*

c.1 de plagiariis loquitur ut seruus metallo damnetur uel bestiis liber conuentus in ludo gladiatorio antequem aliquid faciat gladio puniatur

SCTh 9.19 *Ad legem Corneliam de falso*

c.1 i iubet si qui morientis testamentum decorio uel codicillos biscribserit si falsitatis nebula deprimitur non prius honorem deponere nisi probatio fuerit subsecuta[d] [ii]
S2: nota de tabellione

c.2 ii iubet ut dilatio fiat iudiciorum dum testamentum fuerit accusatum infra anni metas quamdiu probabitur fides testamenti quodsi

1 ms: libell⟦o⟧is, ‘m’; H, M: superiori, mulcta, columnarum, quodsi forte, monumentum, datis H: contemtor, plectatur M: contemptor, *ple*ctatur
2 H, M: iussit
3 H, M: uendiderit H: alii M: alio
4 ms: staqsimi/lis
5 ms: sarco‘fa’ago
6 *la lecture est impossible à cause d'une réparation avec papier* H, M: distrahat

a libra M: *add.* auri *librarii negligentia praetermissum*
b alio M: *pro* aliis; pondo M: *add.* auri *librarii negligentiam praetermissum*
c superiori M: *pro* superioribus *ut colligitur ex ipsius summarii uerbis*
d decorio *pro* decurio, biscribserit *pro* bis scripserit; deprimitur M: *ita Cod. pro* moveatur

i animae] H, M: *huius rei nihil est in CTh*
ii biscripserit H, M: *hoc v. (bis) interpres de suo addit*

falsum repertum fuerit sententia iudicis uires optineat in proferenda capitali sententia

c.4 praecipit habere accusatorem spatium *a*i falsum uel ...satum testamentum ⌜et⌝ ... probaverit apud iudicem iudicis est concedere ut eum ut eum ciuiliter aut criminaliter accuset quodsi accusator proposita docere non ualuerit antiqum iuris feriatur suplicium id est capite puniatur[1] [a]

SCTh 9.20 *Uictum ciuiliter agere criminaliter posse*

c.1 secundum canonem iuris qui praecipit ut de una causa duas actiones habens criminalem ciuilem quam uelit experiatur sicuti est de adulteris

SCTh 9.21 *De falsa moneta*

c.1 i haec constitutio in duobus diuiditur capitibus in curialibus et in plebeis ut si decurio uel decurionis filius conmiserit in longinqua ciuitate damnetur si plebeius perpetuo exilio mancipetur[2] [b] [i]

c.2 similis superiori sed in haec constitutione multis capitibus referta sunt primum de inquirendis et tradendis iudicio conciis confitentibus accusatoribus ingenuis immunitate donata seruis libertate concessa domini abs fisco percepto pretio miles miles qui non nuntiaverint si eorum reus fugerit capite puniendus si iam promotus sit ad imperatorem referatur in cuius domo fit dominum exiliari in insulam rebus ipsius proscribtis quod si ignaro domus aut uilla tantum proscribi perpetratoribus uero incola liberto ingenuo capitali poena inposita quod si dominus inscius postea cognouerit et prodiderit et ipse et res suas ab exilio et a conscribtione sint inmunes[3] [c]

1 ms: ai, u(t) e‘u’m/ ut eum; H: an M: a<->; H: .....satum testamentum et .... M: <----->satum testamentum et <---->

2 ms: ‘i’

3 ms: ha‘e’c, conci⟦o⟧is, miles/ miles, ‘qui non nuntiaverint’

a testamentum H, M: *h.l. aliquid excidit, fortasse* dicere velit

b longinqua ciuitate M: *pro* longinquam ciuitatem

c domus aut uillae M: *pro* domum aut uillam

i exilio H: *hoc. v. confirmetur Godofr. ci. qui in CTh* deportatione *pro* damnatione *legi vult*

c.3 iii [---]tia similis superiori sed diuiditur in duobus capitibus in proscribtione rerum et in poena legum[1]

c.4 iiii in multis capitibus diuiditur ⌜ut si in pro⌝ximo fue⌜rit dominus et cognouerit tunc⌝ proscribtionem ipsius rei sustineant si autem longe minime *s*ecundum de uiduis ac pupillis ⌜ut si scierint⌝ *tun*c damnificientur si autem nesciant a dispendio longe sint pupillis impuberibus ueniam tribui plane ipsorum tutores si locupletiores fuerint in quantum pupilli possent pati rerum suarum dispendium tantum damni de suis facultatibus damnum p*atiuntur*[2] [a]

c.5 u superiori similis in duabus partibus ut proditor munus accipiat reus poenam qui solidos adulterauerit

c.6 ui iubet ⌜flatu⌝rarios ut si reperti fuerit argentum ab aere diuidere dicit eos capitali puniri sententia dominos uero possessionum proscribtionem susti⌜ne⌝re[3]

c.7 uii in duobus diuisa est capitulis ut si aurum priuatum in moneta publica formatum fuerit fisco societur secundum quod si se dignum condemnauit quia sua uolumtate aurum in publico dedit[b]

c.8 uiii haec contraria est superiori prima iusserat t totum hic duas uncias per libram[4]

c.9 uiiii maiestatis reos esse qui paraka*p*axinos faciunt[5] [i]

c.10 x hic de aere loquitur ut si qui effoderit sine praecepto et fructus perdat et poena damnetur[ii]

1 H: …tia M: <--->tia
2 H, M: ut si in proximo fuerit dominus et cognouerit tunc, secundum, ut si scierint tunc, patiuntur
3 H, M: flaturarios, sustinere
4 ms: 't'
5 M: paraka<->axinos

a pupillis ut] M: *add.* uiduae *a librario omissum*; damnum H, M: *del*
b condemnauit H: *leg.* condemnatione iudicauit

i *παραχαράξιμος* (paracharaximus), *la fausse monnaye ou monnaye taillée; mais le Code ne mentionne que les faux monnnayeurs* (falsae monetae rei, quos vulgos paracharactas vocant), *donc le scoliaste a ajouté* sua sponte *le mot parakaraximos (-nos étant, présumablement, une erreur du scribe)*
ii M: *duo haec postrema summaria ab omnibus aliiis scriptura, atramento et fortasse auctore diuersa, scripta sunt in margine interiore. Haen. praeteriit ea forsan, ut ait Krueger, quia non vidit*

SCTh 9.23 *Si quis pecunias conflauerit uel mercandi causa transtulerit aut uetitas contrectauerit*

c.1 duas res praecipit ut neque poecuniae uendendi causa in alienis ab aliquo conflentur prouinciali et ut sit custodia itinerum uel littorum ut nulli uiatori liceat amplius a mille follibus portare neque cente⌜na⌝*les* nummos uel maiorinas quodsi inuentus fuerit confiscatis rebus eius capite puniatur altero capite naues iubet pro commercio tantum entecae portare pecunias aliae uero quae plus ab entecis hebeant proibeantur haec lex a papiani responsis descendit[1] [a] [i]

c.2 ii superiori contraria hic iubet centenionalem in c.n...ma uenire. aliud rursus iubet dek*ar*gyrum ⌜nummum⌝ penitus cum ex⌜trane⌝is commut*ari*[2]

SCTh 9.24 *De raptu uirginum uel uiduarum*

c.1 haec lex diuisionem talem in se continet ut si qui non desponsatam sibi puellam rapuerit uel uolentem puniatur nec illi prosit puellae pro eo data responsio sed etiam ipsa puella raptori aequalis fiat in crimine aliud capitulum inserit ut si per nutricem aut per quemquam famularum uel seruorum sollicitatio facta fuerit poenam plumbi in ore infusi patiatur et aeque poena puellarum raptores cum eo sustineat. tertium kaput adserit quia nec illae sine poena sunt quae rapiuntur inuitae raptorem appellare prohibitum. quartum caput ut si servus prodiderit domino latinus fiat quod si latinus est ciuis romanus fiat. quintum kaput ut si parentes de filiae raptu siluerint deportationis poena damnentur iubet quod ad successionem quae rapiuntur inuitae[b]

1 ms: res(ponsis); H, M, Me: centenales

2 ms: c.n...ma H: commercium M: *con*<---->; H, M: decargyrum; H: nummum M: *num*mum; H, M: extraneis *non* commutari

a centenales H, M: *pro* centenionales; hebeant Mo: *pro* euehant

b uolentem M: *add.* abduxerit *ab ipsa constitutione coniectum*; poena M: *pro* poenam; puellarum ... suos H: *leg.* puellae quam raptores sui; aeque ... sustineat M: *leg.* aeque puella poenam puellarum cum eo (raptore) sustineat

i enthecas H: *cf. Ritter ad l.12 CTh de oper. publ. (XV.1) not. g* Mommsen, Prol. LIV: *ad extrema respicit glossa adscripta ad 9,42,7: enthicis] pecunia ad commercium data. (..) Enthecae meminit Papinianus in libro responsorum septimo (Dig.33,7,2,1)*

c.2 *ii* duas res disponit raptor ut capitali suplicio pereat seruus ut flammis ⌈per⌉eat[1]

c.3 iii in hac constitutione iubet ut qui uxorem per raptum acceperit sit licentia unocuique intra quinquennium conpleto silere[2]

SCTh 9.25 *De raptu uel matrimonio sanctimonialium uirginum uel uiduarum*

c.1 aequum est delictum apud utrumque et qui uiduam pro coniugio et qui sanctimonialem rapuerit

c.2 ii similis superiori sed in supe⌈riore⌉ de facto praecipit hic de uolumptate iudicauit[3]

c.3 iii raptor. dikatarum uirginum proscribtis ipsius bonis deportationis mandetur exilio et sit licentia cunctis. tales huiuscemodi secursus accusare[4]

SCTh 9.26 *Ad legem Iuliam de ambitu*

c.1 praecipit ut qui per ambitionem honorem p*al*... uoluerit derogatis fisco ipsius bonis deportationis subiciatur exilio[5]
S2: si⌈milis⌉ ⌈s⌉upra titulo ad lege⌈m⌉ corneliam de si⌈ca⌉riis constitutione iii[6]

c.2 ii iubet peractum semel *ho*noris officium nullate⌈nus ex⌉*c*⌈u⌉*s*ari[7]

c.3 iii superiori similis quodsi forte debito constringatur persoluat

SCTh 9.27 *Ad legem Iuliam repetundarum*

c.1 de iudicibus loquitur qui se furtis et sceleribus polluunt probatis in hisdem ab eis codicillos auferri et intra plebeios deputari

c.2 ⌈hic praefec⌉tis praecipit ut si qui iu⌈dicium⌉ male gesserit prouinciam ⌈uel acce⌉dere uel ad ⌈aliam non per⌉mittatur exire[8]

1 H, M: pereat
2 ms: 'iii'
3 H, M: superiore
4 ms: dikatarum u(irginu)m
5 p*al*...: H, M: sacri palatii
6 ms: si, *probablement* si⌈m(ilis)⌉ H: similiter supra, l., sicariis
7 H, M: honoris; H: nullatenus repetere M: nullatenus ssari
8 H: hic praefectis, iudicium, uel accedere, aliam (?) non permittatur M: *hic praefectis*, *iudicium*, *uel accedere*, *aliam non* permittatur

c.3 iii in sta praecepit ut si qui iudicum prouinciam nudauerit reuocatus in ea sub probatione cum complicibus ablata mult...i[1]

c.4 iiii similis superiori sed hic adiecit poenam et in reum et in ipsos suos posteros permanere[2]
S2: deli de iudicis

c.5 u ⌈iubet priuatarum *litium cognitores* sportulas non accipere proque acceptis in peculatus poenam damnari⌉[3]

c.6 ui dat licentiam cunctis auarissimos iudices accusare apud principem adu*cam* in honore positum post depositum apud successorem[4] [a] [i]

c.7 uii similis superiori sed hoc differt quod superior de iudicibus prouincialibus hic de procuratoribus domorum ut liceat unocuique suprascribtorum infra annum accusare post annum uero non possint
S2: nota spectabilem esse comitem rei priuatae

SCTh 9.28 *De crimine peculatus*

c.1 similis sextae sed hoc addidit ut in quo docitum fuerit animaduersionis poenam sustineat[ii]

c.2 ii similis superiori

SCTh 9.29 *De his qui latrones uel aliis criminibus reos occultauerint*

c.1 iubet eos pari poena damnari qui meruerunt uno crimine contineri

c.2 ii superiori similis sed hoc adiecit ut si actor uel procurator sciens e⌈um⌉ celauerit e*t* nec domino prodider⌈it⌉ uel iudici praesentauerit concremetur incendio[5]

1 H: male resti*tuat* M: mul<-> resti*tuat*
2 ms: 'ipsos'
3 M: *ex Haenel sumpsi, a quo addita videntur* litium cognitores; *la glose est illisible*
4 H: in administrationis [honore M: aduc in [honore
5 H, M: eum, eum [nec, prodiderit

a aducam: *pro* adhuc eum?

i H: *haec distinctio non reperitur in CTh*
ii sextae M: *CTh 9.27.6?*

SCTh 9.30 *Quibus equorum usus concesssus est aut denegatus*

c.1 hic de equorum usu uel equarum loquitur ut absque senatoribus et designatis quibus praeceptum est habendi potestas non sit

c.2 ii pastores ouium actores domus regiae pecori equino ubendi licentia non liceat hoc totum ne latrocinentur[1] [a] [i]

c.3 iii superiori contraria nam hic praecipit ut pastores porcorum equis insidunt sic tamen ut si cognitum fuerit eos latrocinari poenam facinoris sui suscipiant[2]

c.4 iiii superiori similis sed hoc iubet ut etiam palatinis sit ⌜e⌝quorum sedendi usus[3] [b]

c.5 u ......*hoc*p praecipit stius prouinciae pastores equis non uti[4]

SCTh 9.31 *Ne pastoribus dentur filii nutriendi*

c.1 iubet nullum infantum tam curialis quam nobilis a pastore nutriri[c]

SCTh 9.32 *De Nili aggeribus non corrumpendis*

c.1 iubet ut qui amplius a consuetudine duodecimi cubiti in alueo fluminis excesserit flammis exuri

SCTh 9.33 *De his, qui plebem audent contra publicam colligere disciplinam*

c.1 de auctores seditionis loquitur contra rem publicam uel diuinam ⌜publicam eos⌝ poena multandos[5] [d]

SCTh 9.34 *De famosis libellis*

c.1 duas res praecipit ut e inuentos libellos nemo calumniam patiatur qui uero adserit sub inscribtione probare debet[6]

1 ms: 'ii'
2 ms: 'iii'
3 ms: 'iiii'; H: sit sedendi M: sit *e*quorum
4 ms: ......*hoc*p H: *ista* hoc, M: <---> hoc
5 H, M: publicam eos
6 ms: 'e'

a liceat H: *leg.* habeant
b ṣquorum H: (*lisant* sit sedendi) *scil.* in equis *pro* utendorum equorum facultas M: sit *e*quorum
c infantum M: *pro* infantem
d diuinam H, M: *pro* disciplinam

i M: *rationi legis congruentius codicis lectioni sane fidelius foret* pecore equino utendi licentiam non habeant

c.2 ii in duabus partibus constitutionem diuidit unum ut eis parcatur qui famosos libellos ediderunt postea admoneantur ut pare—ant[i] [ii]

c.3 iii accusatori sit licentia accusandi libellos autem sine probato autore reppertos iubet incendi[1]

c.4 iiii superiori similis id est primae et ut habeat licentiam accusandi qui ueritate non ca⸢ptione⸣ praesumit[2]

c.5 u superiori similis

c.6 de eadem re

c.7 uii praecipit famosos libellos incendi adicit ut si qui libellos famosos facit non faciat sed manifestato suo nomine loquatur[iii]

c.8 ⸢uiii⸣ superiori similis[3]

c.9 haec constitutio duas res praecipit ut inuentor famosos libellos scindat uel incendat et nulli loquatur quod si quis qui inuenie.. locutus fuerit ut auctor criminis teneatur quoadusque autorem facti praesentet et ut autor facti habeatur[4]

c.10 superiori similis

SCTh 9.35 *De quaestionibus*

c.1 in ac constitutione praecipit ut absque reum maiestatis ubi excusatio non est ab opsito crimine non defendatur aliud iterum kaput ut si quis suscribtionem principalem fingit graui poena multetur si tamen palatinos ea sententia permanere

c.2 ii superiori similis dicit tantummodo parcere si aliqui incurrat in ordinem suum ex decurionibus excusari autem reum maiestatis a poena non posse licet iudicis sit periculum qui auditam iniuriam iudicis non defenderit aliud adicit ut ab *plumba*⸢tarum ic⸣tis nullus decurionum sit ⸢immu⸣nis amplius a decem primis.[5]

1 ms: proba'u'toreppertos, *probablement le copiste sauta le mot* autore, *lisait dans le text* atore, *et y insérait le* u, *sans voir qu'il s'agissait de la combinaison* probato *et* reppertos H: auctore repertos M: probato auctore repertos *pro* probato auctore reppertos?

2 H, M: captione

3 ms: '⸢uiii⸣'

4 ms: fuerit 'ut'; H, M: inueniat

5 H: plumbatarum ictibus, indemnis M: *plumbatarum ictibus, immunis*

i unum M: *pro* unam; qui H: *leg.* contra quos famosi libelli editi sunt

ii M: *sine dubio hic nonnulla sequebantur a librario praetermissa*

iii non M: *omissum est a librario v.* occulte *quod ex constitutione et ex ipsius summarii verbis seqq. coniicitur*

ad u. *allectos*
allecti legonte senatores ex popul*is* ⌜electi⌝ antiquis in temporibus duo fuerunt genera senatorum unum quod ex patriciis descendit at alterum qui ex populo eligebantur[1]

c.3 iii iubet exceptos esse senatores in inquisitione a poena[i]

c.4 iiii iubet xl. dies ante pascam ab omnibus criminibus sileri

c.5 u superiori similis[2]

c.6 ui dicit nullum timere debere indignationem iudicis merito suo esse confi⌜d⌝.... secutum aut innocentiae *u*i⌜res⌝ aut principum iussio⌜nem⌝ *et* corporales p⌜oenas ti⌝*mer*⌜e⌝[3] [ii]

c.7 uii iubet in isauriam omni tempore uigorem legum in latronibus exercere neque in suprascribtis pascae diebus quiescere neque in ipsum sanctum pascale

SCTh 9.36 *Ut intra annum criminalis quaestio terminetur*

c.1 qui aliquem accusat debet in accusatione persistere quod si desierit quarta bonorum multatus poenam legis incurrat

c.2 ii iubet iudices dilationem praestare litigantibus et intra annum inscribtionem finiri quodsi accusator destitit si nobilis est poenam quam leges inponunt patiatur si autem persona uilior exilium quodsi intra annum utraeque partes definierint inter se amicabiliter absoluantur et si documenta in longinquo sint spatium in perducendis accipiant sic tamen ut si superflua fuerint non audiantur et iudex debet in accusatoriam par⌜tem⌝ ferre sententiam[4] [iii]

SCTh 9.37 *De abolitionibus*

c.1 inter litigantes ita iubet abolitionem fieri si misericordiae causa non fraudis fit quodsi sub fraudulenta pactione abolitio fit non debet admitti

1 legonte H, M: ....; H: populis electi M: popul*is electi*
2 ms: simiΛis
3 ms: suu'o'; H: confiden ..., uires, iussionem, poenas timere M: confiden<—>, u*ires*, iussio*nem*, poenas timere (?)
4 H, M: partem

i H, M: *haec seqq. non extant in c.3 CTh*
ii confi⌜d⌝.... M: *procul dubio librarius hic nonnulla praeteriit, nonnulla male interpretatus est*
iii ut H, M: *hae seqq. non reperiuntur in CTh*

c.2 ii in ac constitutione iubet ut antequam reus iniuriam custodiae aut catenarum aut uerberum patiatur abolitionem fieri si uero postea non admittatur plane si reus donauerit manebit sic tamen ut et accusatoris et rei unus in abolitione consensus permanserit alia de capite iubet in maioribus criminibus quae autoritate tenentur penitus tribui

c.3 superiori similis sed hoc differt a superioribus ut nullus indutianum tempus speret m⌜a⌝xime accusator in documentis in iudicio exiben⌜dis⌝[1]

c.4 iiii ⌜superiori⌝ similis sed hoc praecipit ut r*e*⌜o inui⌝to si petitor ⌜uoluerit etiam⌝ absolutio fiat intra xxx ⌜d⌝ies abolitio fiat. sed si .xxx transierit dies non est concedum nisi reo uo⌜len⌝te. testes in iudicio adducto s⌜o⌝lam iubet custodiae iniu*r*iam sustinere et ut accusator *s*umptus det in perducendo et adicit ut si licet plebeiorum tantum ingenuorum corpora tormentis subacta fuerint iam non abolitio sed serenitas iudicis in iudic⌜io e⌝xp*r*⌜ima⌝tur[2]

SCTh 9.38 *De indulgentiis criminum*

c.1 iubet in aliis causis indulgentiam ⌜tri⌝bui solisque quos subter dinum⌜erat exceptis⌝[3]

c.2 ii qua *t*irranicis temporibus acta sunt praecipit a*m*putari[4]

c.3 iii absolui praecipit eos in sanctae pascae diebus qui leuioribus criminibus sunt conscii

c.4 iiii superiori contraria ibi iussit ⌜non a⌝bsolui graui reato inuolu*t*os hic iubet[5]

c.5 u haec lex ad senatum data est de eius culpis

c.6 ui similis tertiae contrarior quartae et admonet criminis incursum iterari non debere[6]

c.7 uii similis superiori

c.8 uiii similis superiori

c.9 uiiii praecipit in hac constitutione ut honoribus reuerentia habeatur ut nullus posthac honoratorum a iudicibus iniuriam patiatur in prouincia positis[7]

1 H, M: maxime; H: exhibendis M: exibendis

2 H: reo inuito, uoluerit etiam, dies, uolente, solam, iniuriam, sumtus, iudicio exprimatur H: re*o* *inu*ito, *uoluerit etiam*, dies, uolente, *s*olam, iniu*r*iam, sumptus, iudi*cio e*xprimatur

3 H, M: tribui, dinumerat exceptis

4 ms: *t*irranica‘is’; H, M: tyrannicis; H, M: amputari

5 H, M: non absolui, inuolutos

6 ms: crim⟦e⟧in‘is’

7 ms: ‘h’ac, posit⟦.⟧i‘s’ ⟦...⟧

c.10 x per hanc conceditur indulgentia omnibus relegatis eos praeter qui contra iudicum sententiam contumaciter ire uoluerint

c.11 xi militibus iubet reuersis celerius tempore tirannidis in matricula permanere sero reuersis aboleri

c.12 xii superiori similis sed hic omnibus reis indulgentiam tribuit

SCTh 9.39 *De calumniatoribus*

c.1 iubet accusatores intenta probare et non probata iudiciis suis ceruicibus retorqueri

c.2 ii aduersum eos proposita est qui aliena no⸢mina⸣ sine probatione deferunt principibus id est delatores ut eis ex...... maneat[1] [a]

c.3 iii superiori similis

SCTh 9.40 *De poenis*

c.1. celerius iudicem in quemquam non debere ferre sententiam nisi manifestis signis testibusque conuictus fuerit ut negare se uelit non possit

c.2. ii metallo ludoque damnatos proibet faciem ipsoru*m* scribto s*e* foedari nisi aut in m*a*nibus aut in suris[2]

c.3. iii reos leuioribus culpis damnatos praefecto annonae traditos pistrino deputari

c.4. iiii reis ante sententiam locus poenitentiae dabatur quod per stam legem abste*rit* sed si qui conuictus fuerit legum sententiam non euadat[3]

c.5. u similis tertiae sed hoc addidit ut qui pistrino tradantur sub ipsius aspectu non in absentia

c.6. ui similis ⸢tertiae⸣[4]

c.7. uii pistrino damnatos nullam habere ueniam nisi ⸢cui concess⸣um fuerit principali prae⸢cepto⸣[5]

c.8. uiii *c*ristianum ⸢reum⸣ quamquam probatum ludo non debere condemnari[6]

[1] ms: ex /..... H: nomina, exilio, ... M: no*mina*, ex<--->/<----->
[2] M: ipsorum, manibus
[3] H, M: absterit
[4] H, M: tertiae
[5] H: cui concessum, praecepto M: cui con*cess*um, praecepto
[6] H: christianum M: cristianum; H, M: reum

[a] ut ... maneat M: *probabiliter* ut eis exilii poena permaneat

c.9. uiiii damnatum quemque sui delicti poena percutiatur sed nec de alieno corpore in alieno damnari

c.10. x senatore delinquente nullo licere praeter principem de eo ferre sententiam[a]

c.11. xi militantem nullum in culpa repertum arenae damnari

c.12. xii damnatos reos eodem loco puniri ubi commissum uidetur scelus

ad u. *neque extra*
S2: nota de relegatione

c.13 xiii damnatos principis iussu per xxx dies custodiae mancipari non eadem mora damnari

c.14 xiiii adparitores iubet ut si quid male exegerint non tantum in praesentibus sed etiam in absentibus merere uindicta
S2: nota de apparitore

c.15 xu reum in iudicio damnatum per conscientiam iudicum a clericis eripi non debere cognitum uero quicumque iudicum multae eut..ficiatur[1]

c.16 xui superiori similis ⌜sed⌝ hoc plus additum habet ut si uiolentiam contra iustitiam iudex ingesserit episcopalis operetur defensio. iterum iubetur si tempus admittit a iudice prouocare quodsi forte aut monacorum aut clericorum frequens molestia fuerit aut ad praefectos aut ad magistratus referri iubet etiam appellationis transacto tempore ad poenalem locum referri et si quid a clericis uel a monachis committitur poena episcoporum maneat[2]

ad u. *ubi contra ...*
S2: contraria titulo x const. 1

ad u. *ex quorum numero*
S2: nota de monachis

c.17. xuii in hac iubetur omnes res eutorpi exconsule eunuci confiscari eodem cypro in insula relegato omnibus spoliato honoribus

c.18. xuiii similis xii. sed hoc plus ha*ec* *h*.*b*.*t* quod sacri palatii ministr⌜ros⌝ a calumnia malorum esse iubet immunes[3] [b] [i]

1 H: ... ficiatur M: <--->ficiatur
2 H: sed M: *sed*
3 H, M: haec habet, ministros

a nullo M: *pro* nulli
b xii H, M: *leg.* xi

i *il semble que le sommaire traite d'une toute autre constitution que la présente CTh 4.40.18*

c.19. xuiii satellites in custodia tradi ipsorum res distra⌜i⌝[1]
c.20. xx proscribtus ⌜qui⌝sque si romam introiuerit exilio deportetur[2]
c.21. xxi contra heraclianum ubi praecipitur tam ipse quam conplices eius capitali pena puniri et ut habeat sine metu prodendi fiduciam
c.22 xxii praecipit completo tempore damnationis aut exilii ru̧ non debere damnari[3]
c.23. xxiii superiori similis
c.24. xxiiii in hac iussit ut si qui romanorum barbaris faciendi naues ostenderit capitalem perferre suplicium[4] [i]

SCTh 9.41 *Ne sine iussu principis certis iudicibus liceat confiscare*
c.1. iubet prouinciae iud⌜ices ---⌝ iussu absque princip*is* ⌜---⌝ confiscare[5]

SCTh 9.42 *De bonis proscribtorum seu damnatorum*
c.1. bona proscr*ibtoru*m non omnia distrai sed ⌜excipi⌝ quae absque donationis conlationem ante tem⌜pus⌝ criminis in uxorem factam uel in filiis emancipatis conlatam esse manifestatur alio autem capite praecipit de his qui fisci actibus gerunt ut uxor donatione in se facta inlibata teneat cum dote ante initium actionis simili modo in filiis emancipatis facta donatio post uero tempus ⌜que⌝ptum actionis fisco sociari sed caesareanis hoc beneficium denegatur[6] [a]
c.2 qui*cum*que gla*di*o uitam finie⌜rit --- uel alia qua⌝*cum*que poena uitam conpleuerit usque ad tertium gradum eius heredibus deferatur[7]

1 H, M: distrahi
2 H, M: quisque
3 ms: ru̧ / H: rursus M: rur*sus*
4 ms: capitale'm'
5 H: iubet prouinciae *iudices* absque iussu principis bona non confiscare M: iubet prouin*ciae* <-------> su absque <-------> confiscare
6 ms: ..ptum H: q·ptum (?) M: q.ptum (?) *et* q(ue)ptum *pro* coeptum, *v. SCTh 12.1.63 et 15.1.3*; H: proscriptorum, excipi, tempus M: proscri*ibtorum*, excipi, tempus
7 H: ....q....., ... *aut* al*ia qua*cunque M: quicunque, finierit <-----> uel alia quacunque

a conlationem M: *pro* collatione; donatione ... inlibata M: *pro* donationem in se factam inlibatam

i naues M: *certe librarius praetermisit hic verbum, fortasse* peritiam *quod in ipsa constitutione invenitur*

c.3 ⸢iii⸣ iubet ut punitum pro qualitate/ ..⸢e⸣ peccati ⸢---⸣/ ⸢--- inti⸣/-mari deb⸢ere ---⸣[1]

c.4 ⸢iiii⸣ contrarior secundae superior iusserat ad heredes dudum ad fiscum transire iussit

c.5 aduersus eos data est qui aliquid de rebus proscribtorum occultant ut si diuites sint proscribtionem patiantur ⸢qui autem ege⸣-stuosi capite puniantur[2]

c.6 ui damnatorum substantiam ad liberos transire decreuit ⸢exce⸣pto maiestatis reo[3]

c.7 uii iubet iudicibus qualiter in prouinciis damnatorum proscribtio celebretur ne quid priuatianorum conibitio minuat sed cum destrictione notar*i*[4]

c.8 uii constituit in hac constitutione ut si liberos habeat deportatus ⸢semis⸣sem fiscus accipiat semis⸢sem alter⸣um filius accipiat id est ipse ⸢sestante⸣m filii trientem uel nepo⸢tes⸣ ..... emancipatos nisi mereant nisi in potestate ..siti quodsi donationem elegerint quidquid fiscus tribuit aequis partibus diuidendo hoc in dotibus etiam permanere quodsi filii ex filio sint trientem in stirpem diuidi si patrem ac matrem habebit bessem fiscus accipiat. ipse duas parentes duas uncias. quodsi matrem semiunciam e*t* ius liberorum habebit idem iubebit si uidua fuerit aut solus pater se*s*tantem capiat quodsi neque parentes neque liberos habebit tunc sestantem solus accipiat excepto crimine maiestatis nisi filios habuerit sestantem filii nepotes accipiant[5]

ad u. *bensis*
S2: nota bessem octo uncias esse

ad u. *priuilegium*
S2: nota de iure liberorum

c.9 uiiii in superiori de deportato praecipit hic de tormentis occiso iubet filios in successionem uenire postea si nullus filiorum suus fuerit filii ex filia in secundo gradu succedant sic tamen ut hereditas ut in stirpes non in capita diuidatur quod similiter obser-

[1] M: qualitate peccati/ <---->/mari deb<-->
[2] H, M: qui autem egestuosi
[3] H, M: excepto
[4] H, M: notar...
[5] ms: tunc ses'tan'tem; H: semissem, semissem alterum, sex*tante*m, nepo*tes* ...., siti, semiunciam ....., sextante*m* M: *semis*sem, semis*sem alte*rum, *sextan*tem, nepo*tes* <---->, siti, semiunciam <-->, sextantem

uabitur in filiis uel nepotibus qui ex intestato uel ex duodecim tabulis succedant uel emancipatae filiae. secundo kapite praecipit ad tertium gradum descendere si modo ex maribus descendat ut ipsi semissem fiscus semissem capiat. secundo kapite si filios non habeat tunc capite secundo pater ac mater in trientem succedat bessem ut fiscus tollat si tamen mater ius liberorum habuerit tunc singulos sestantes parentes habeant si non habuerit pater quadrantem mater unciam capiat si patrem reliquerit tantum trientem si matre sola beneficio legis papiae utatur ut sestantem capiat iterum dicit in tertio kapite auos beneficio constitutionis iuuentur ut paternus auus ex quadrantem capiat tamen in supra scripto capite auo defuncti coniungitur fratres uel sorores con.u.gi ita ut in capita stirpes diuidatur ut quadrantem capiant iterum conmemorationem facit ubi consanguinitatis agnatio permansit duodecim tabulis locus sit ut auus uel auia a legitimis uincantur ut tres uncias aequaliter diuidant sed si omnes gradus parentum defecerint tunc uterini fratres uel sorores uocantur[1] [a]

c.11 x praecipit damnatorum praedia confiscata a comite priuatarum neque nomen proscribti neque nomen principis in titulis positis figi

c.12 xi praecipit ut quorum res tatianus fisco sociauerat reddi

c.13 xii superiori similis iubet ut quae tatianus fisco sociauit uel quos proscribsit uel si quid ad fiscum transitum faciendo princeps largitus est bonis suis desolatis restitui[i]

c.14 xiii omnes res rufini decreuit in eo statu permanere in quo ante *fu*⸢erint ---⸣pro⸢---⸣ deleto nullam facere mentionem[2]

c.15 xiiii constituit marit[o] proscribto uxorem dotem sua[m] inlibatam recipere si prius quam in culpam delicti incurreret ei sociaretur si ta⸢men⸣ docere poterit marito corporaliter tradidisse adicit ut si proscribtioni mixta sunt eas recipiat ut donationem quam ante nu[b]tias titulo donationis accep[it][3]

1 ms: postea 'si', 'uel ex', ⟦quarto⟧ 'tertio', u(bi); H: sorores coniungitur ita M: sorores ita
2 ms: 'in' quo/ante*fu*⸢---p(ro) d---⸣/, null'a'm; H: fuerint pro .... M: fuerint pro <---------->
3 H, M: marito, suam, tamen; H: nuptias M: nubtias; H, M: accepit

a auos M: *pro* aui; auus ex M: *incuria librarii omisit hic v. fortasse* bonis; coniugitur M: *pro* coniunguntur

i uel si H, M: *paulo aliter CTh*

c.16 xu dicit de gildonis praediis solitam pensionem debere persolui debito imputa

c.17 xui proscribtorum res infra biennium nullum debere petere siue deportati siue qua⸢cum⸣que morte praeccupati sint[1] [a]

c.19 xuii de rebus gildonis ut hii qui eas praeoccupauerunt sociatas fisco simplum restituant inlationis qui si post constitutionem inferre neclexerint ad duplam praestationem cogantur

c.20 xuiii res tirannorum uel satellitum eorum ordinat fisco sociari et ut tituli infigantur. de fructibis exactio quae a procuratore facta est comiti largitionum accedere

c.21 stilicone damnato iubet ut nullus apud se ipsius aliquid celet[2]

c.22 de eodum dederunt sine m[.]tu fiduciam ut quicumque ta[m] patri quam filio aliquid aut don[a]uerunt aut contulerunt repetant[3]

c.23 octauae similis sed hoc addidi e( ) ut nulli conpetat sed totum fisco iungatur si tamen heredes non habue[rit][4] [b]

c.24 xxii haec ex speciali generale praeceptum factum est superiori similis id est octauae sed hoc addidit pro curalibus ut si filios non habuerit ad curiam transeant proscribti res quodsi filios habuerit nemo ei aliquid eripiat. si filia uel filiae fuerit dimidiam partem accipere si intererint masculi dimidiam partem curia tollat et aliam dimidiam aequaliter diuidant[5] [c]

SCTh 9.43 *De sententiam passis et restitutis et liberis eorum*

c.1 postliminium patre reuertente conceditur ut et filium in potestate habeat ut testamenti factio filii ualeat et si quae gessit filius sapienter ualere minoribus uero tutor datus reuerso patre rescissio tutelae fit plane si prodigus fuerit tunc ei curator tamquam ⸢fu⸣rioso praestatur[6]

1 H, M: quacunque
2 ms: ipsiu⟦.⟧'s'
3 H: …., M: m<->tu; H, M: tam, donauerunt
4 ms: ẽ M: e; H: habuerit M: habue*rit*
5 ms: 'uel filiae'
6 H: furioso M: *furi*oso

a praeccupati *pro* praeoccupati
b addidi e( ) M: *haec littera* e *fortasse a librario negligentia solita et rusticitate hic posita pro* t *ad uerbum praecedens pertinente*
c fuerit M: *pro* fuerint

SCTh 9.44 *De his qui ad statuas confugiunt*

c.1. eos lex praecipit qui ad statua⌜s⌝ confugiunt ante decimum diem non di⌜s⌝cedere ut si iustam causam habuerit defendatur plane si causa in⌜i⌝u⌜st⌝a est ultrici damnentur sent⌜entiae⌝[1] [a]

SCTh 9.45 *De his qui ad ecclesias confugiunt*

c.1 iubet ut debitores publici ad aeclesiam fugientes statim trai quodsi occultati fuerint ab episcopo pro eis exigatur antistes

c.2 ii iudeos confugientes ad aecclesiam siue pro debito aut pro aliquo crimine uolentes sub praetextu conuersionis effugere non suscipiantur nisi liberi facti uel a debito uel a reatu

c.3 iii ostendit personas quae confug*i*endo ad aecclesiam non tantum non suscipiantur uerum etiam tradantur[2]

c.4 iiii in aeclaesiam confugientibus sit spatium non tantum in ipsa aeclesia sed etiam a termino ipsius habitandi et ut nullus armatus in eadem sit uel in termino ipsius sanctae aeclesiae[3]

c.5 u⌜i⌝ armatuum seruum in aeclesia introire uetuit intrantem uno die dimitti praecipit ut domino a clericis nuntiari ut sic reddatur nec in eo postea uindicetur quodsi armatus introierit statim domino tradi et si reluctauerit domino suo et dominus suus casu eum occiderit non ullum crimen dominus patiatur quodsi aeclesiae custodes aut conibuerint aut neglexerint in conspectu episcopi tamquam in plebeiis personis uindicari

[1] H, M: statuas, discedere, H: in*iustam*, M: in[*iust*]a, H, M: sententiae
[2] H, M: confugiendo
[3] ms: 'in' aeclaesiam

[a] habuerit defendatur M: *pro* habuerint defendantur